

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/28322 GK 165

7/34962 GK 28

Sayı :30824082-610-14405547
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Aralık 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**KARS MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT'İN
TBMM 7/32473 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Türkiye'de hayvan hakları alanında yaşanan yapısal ihlaller, özellikle son dönemde Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılan ve kamuoyunda "katliam yasası" olarak adlandırılan değişiklikler sonrası daha da derinleşmiştir. Kars ilinde belediyeye bağlı bir hayvan barınağında görevli personelin, yaşadıkları sokaklardan toplanıp barınağa alınan köpeklerle yönelik kürek, demir sopa ve diğer sert cisimlerle sistematik işkence uygulaması ve bu vahşetin dronla kayıt altına alınarak kamuoyuna yansması, hem hayvan hakları hem de temel insanlık değerleri açısından kabul edilemez bir durumdur.

Söz konusu olay, hayvan haklarının korunmasında mevzuatın yetersizliği, ilgili kurum ve kuruluşların denetimsizliği ile liyakatsiz personel istihdamının yol açtığı ciddi yapısal sorunların somut bir göstergesidir. Hayvan barınaklarında yaşanan bu tür kötü muamele vakalarının artması; yaşam hakkı ve işkence yasağı gibi evrensel insan hakları ilkeleriyle uyumlu olarak hayvan haklarının korunmasında devlete ve kamu kurumlarına düşen sorumlulukların ihmal edildiğinin açık kanıtıdır.

Anayasa'nın 56. maddesi uyarınca, devletin "çevreyi koruma ve geliştirme görevini" yerine getirmesi ve bu kapsamda hayvanların da korunması gerekmektedir. Ayrıca, Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa Konseyi Hayvan Hakları Şartı ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri gibi uluslararası yükümlülükler doğrultusunda da hayvanların yaşam hakkının korunması zorunludur.

-Hayvan hakları alanındaki yasal düzenlemelerin acilen gözden geçirilerek, mevzuatın hayvanların yaşam hakkını etkin şekilde koruyacak biçimde güçlendirilmesi,

-Belediyeler ve İl Özel İdareleri bünyesindeki hayvan barınaklarında liyakat esaslı personel istihdamının sağlanması,

-Denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ve bağımsız kamu denetimi sistemlerinin oluşturulması,

-Hayvanlara yönelik işkence ve kötü muameleyle karşı caydırıcı yaptırımların uygulanması,

-Kamuoyunun bilinçlendirilmesi amacıyla etkin bilgilendirme ve eğitim çalışmalarının yapılması,

hususlarının ilgili bakanlıklar tarafından bir an önce yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1-Kars'ta belediyeye ait hayvan barınağında görevli personelin sokak köpeklerine yönelik yapılan ve görüntülerle kanıtlanan kürek, demir sopa ve diğer sert cisimlerle fiziksel işkence ve kötü muameleyle dair Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu tür ihlallerin önüne geçmek için Bakanlığınızın yürüttüğü çevresel ve idari denetimler hangi kapsamda yapılmaktadır?

2-Hayvan barınaklarının yönetim ve işletiminde, çevre ve yaşam kalitesi standartlarının korunması için Bakanlığınızca belirlenmiş özel kriterler var mıdır? Varsa, Kars örneğinde bu kriterlerin uygulanma durumu nedir?

3-Barınaklarda hayvan haklarının korunması ve şiddetin önlenmesi adına Bakanlığınızın sorumluluğunda yürütülen denetim mekanizmaları nelerdir? Denetimler sırasında tespit edilen eksikliklere yönelik hangi yaptırımlar uygulanmaktadır?

4-Hayvan hakları ihlallerine karşı Bakanlığınızın diğer kurumlar ve yerel yönetimlerle kurduğu işbirliği ve koordinasyon yapısı nasıldır? Bu iş birliklerinin güçlendirilmesi için planlanan adımlar nelerdir?

5-Hayvan barınaklarında çevresel şartların iyileştirilmesi ve hayvanların korunması amacıyla Bakanlığınızın geliştirdiği ya da geliştirmeyi planladığı projeler ve programlar nelerdir?

6-Kars'taki gibi hayvanlara yönelik işkence vakalarının tekrar yaşanmaması için Bakanlığınızın alacağı tedbirler ve reform planları nelerdir? Kamuoyuna yönelik bu konuda yapılacak bilgilendirmeler ne zaman gerçekleştirilecektir?

CEVAP

Kars Belediye Başkanlığı'ndan alınan bilgide; Kars Belediyesi tarafından evcil hayvanlar için Avrupa standartlarında gerek alt yapı gerek teknik donanım olarak ihtiyaç duyulan belediyenin tüm birimleriyle birlikte 2008 yılında barınağın inşa edildiği, 14.12.2014 tarihinden bu yana en etkin şekilde kullanıldığı ve binanın 130 m² hizmet binası içerisinde 3 adet operasyon odası, 1 adet ecza odası, 1 adet post operasyon odası, 1 adet wc, 1 adet banyo soyunma odası, 1 adet mutfak malzeme odası, 6 adet 200 m² karantina alanı, 6 adet yarı açık kafes, yaklaşık 10 m² personel için, 40 m² lokal bir dönüm alan çoban köpeklerine bağlanmak kaydıyla ayrılmış 1 adet yavru, 1 adet engelli bölümü, 1 adet anne yavru bölümü ve 1 adet yeni doğan bölümüyle birlikte tam teşekküllü alt yapıya ve tüm donanımlara sahip olduğu,

Kars Valiliği ve Kars İl Özel İdaresi tarafından yaptırılan 14 dönüm doğal yaşam alanının 6 bölümden oluştuğu, mülkiyeti Kars Belediyesine ait olan yaşam alanının 591 ada ve 61 parselde hizmet verdiği, içerisinde ilçelerden gelen köpekler için her bölümde 4 tane sundurma ve her bölümde sürekli akan çeşmelerin yer aldığı, ayrıca her bölümde 4 tane su ve mama kurnasının bulunduğu, barınağa gelen köpeklerin yaş grubuna ayrılarak sağlıklı ve güvenli yaşam alanının sağlandığı, büyük köpekler için 12 m² alan ile birlikte küçük köpekler ve yavru köpekler için de uygun alanların bulunduğu,

Belediye bünyesinde bulunan barınağın hayvanlara yönelik kötü muamelenin hiçbir koşulda kabul edilmediği, barınak bünyesinde bulunan bütün canlıların can güvenliğinin sağlandığı, yaşanan spesifik bir olayla tüm barınak çalışanlarının suçlanmasının üzüntü verici olduğu, yaşananlarla ilgili görüntülerin belediyeye ulaştığı andan itibaren müdahale edilerek bahse konu personel hakkında cezai işlem başlatıldığı ve konunun bizzat takip edildiği, spesifik olaylara karşı ciddi caydırıcı önlemlerin alındığı ve belediyenin hukuk işleri tarafından kusurlu çalışanlar hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu ayrıca tekrarlanabilecek ihlallerin önlenmesi amacıyla zorlayıcı tedbirlerin alındığı,

Hayvan barınaklarının işletilmesine dair kriterlerin 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve ilgili yönetmeliklerde belirtilen kriterler çerçevesinde barınakların fiziki şartlarının, hayvanların beslenme, tedavi, kısırlaştırma ve aşılama hizmetlerinin yapıldığı ve tespit edilen eksikliklerin

giderilmesi hususunda ilgili kişi ve ve birimlere gerekli uyarıların yapıldığı,

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Kars Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü tarafından barınakların düzenli olarak denetlendiğı, tespit edilen ihlallerle ilgili olarak ivedilikle hem idari işlemlerin uygulandığı hem de aksaklıkların giderildiğı, yaşanan olayların ardından belediye tarafından düzenli denetimlerin arttığı ve şeffaf denetimleri ile önleyici tedbirlerin kamuoyu ile paylaşılacağı,

Hayvan barınaklarında çevresel şartların iyileştirilmesi ve hayvanların korunması amacıyla barınağın kapasitesinin artırılarak fiziki iyileştirme çalışmalarının yapıldığı, kulübe, kafes ve tel örgülerle planlanan proje ve programın belediye tarafından gerçekleştirildiğı, belediyenin barınak standartlarının yükseltilmesi konusunda yeni projelerin planlandığı,

Kars Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü tarafından üzücü olayların tekrar yaşanmaması için;

Barınaklarda 24 saat görüntülü kamera sistemlerinin kullanıldığı ve barınaktaki evcil hayvanların güvenliği ile sağlığının tam olarak güvence altına alındığı,

Personel alımlarında özellikle hayvan sevgisi yüksek kişiler arasından tercih edildiğı ve personele hayvan sevgisi, bakımı, korunması konusunda barınak bünyesinde eğitimler düzenlendiğı,

Denetimlerin sıklaşarak daha şeffaf bir yönetim oluşturulmaya çalışıldığı,

Kamuoyunun bilinçlendirilmesi için düzenli bilgilendirme kampanyalarının yapılmasının planlandığı ve olaylarla ilgili gelişmelerin kamuoyu ile düzenli olarak paylaşılacağı ayrıca tekrar yaşanmaması için gerekli tüm önlemlerin alındığı belirtilmiştir.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 3'üncü maddesinde "Bu Kanunda geçen terimlerden;

a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

ifade eder." Hükümü,

Hayvanların Korunması Hakkında Uygulama Yönetmeliğinin 35 inci maddesinde "5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Bakanlık bu yetkisini gerektiğinde mahallin en büyük mülkî amirine devredebilir. Bakanlığın yetkisini devretmesi halinde, mahallin en büyük mülkî amiri il bünyesinde veya mevcut değilse başka illerden veya kurumlardan hayvanların korunması konusunda uzman personeli de denetim ile görevlendirebilir. Bakanlık, merkez teşkilatı ilgili birim personelini de denetim ile görevlendirebilir." hükmü yer almaktadır.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununda ilki 2021 yılında ikincisi 2024 yılında yapılan değişiklikler ile;

1- Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan tüm belediyelerin, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurulması ve işletilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

2- Bakımevlerine alınan ve rehabilitasyonu sağlanan hayvanların sahiplendirilinceye kadar ve iyi koşullar altında hayvan bakımevlerinde barındırılması sağlanmıştır.

3- Yerel yönetimler adına toplanan sahipsiz hayvanların bakımevi dışında bir yere terk

edilmesi veya bakımevinde barındırılan köpeklerin bakımevi dışında bir yere bırakılması yasaklanmıştır.

4- Kurulan bakımevlerinin işletilmesi ve hayvanların bakımıyla ilgili gerek Tarım ve Orman Bakanlığımıza gerekse de her ilde kurulan il hayvanları koruma kuruluna denetim ve gerekli önlemleri almak ve faaliyetleri izlemek yönünde yetki verilmiştir.

5- Bakımevleri, hastaneler ve ameliyathaneler kurmak, bunlara ilişkin ilaç, alet ve ekipmanları temin etmek ile bakımevlerinde bakım, rehabilitasyon ve sahiplendirme gibi faaliyetleri yürütmek için, başta yerel yönetimler olmak üzere diğer ilgili kurum ve kuruluşlara teşvik veya mali destek verilmesi sağlanmıştır.

6- Bakımevi kurma sorumluluğu olan belediyeler, en geç 31/12/2028 tarihine kadar hayvan bakımevlerini kurmakla ve mevcut bakımevlerinin koşullarını iyileştirmekle yükümlü kılınmış ve bu belediyelerin bu amaçlarla bütçesinden binde beş (büyükşehirlerde binde üç) oranında kaynak ayırması zorunlu hale getirilmiştir. Ayrıca belediyelerce yapılan harcamaların yüzde 40'ının, tevsik edilmesi kaydıyla ilgili belediyeye Hazine ve Maliye Bakanlığınca aktarılması sağlanmıştır.

7- Son olarak kanundaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen belediye başkanı, meclis üyeleri ve belediye yetkililerine 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası verilmesi yönünde düzenleme yapılarak belediyelerin kanun hükümlerini ciddiyle ele alarak uygulaması ve mevcut hayvan popülasyonunun hızla düşürülerek güvenli şehirlerin temini amaçlanmıştır.